

Vallástudomány MA-záróvizsga tételek (2019. június)

I. Szakmai törzstárgyak

1. A vallástudomány fogalma és problémakörei.

1. Vallástípusok és vallási dimenziók.

Voigt V. *A vallási élmény története – Bevezetés a vallástudományba*. Budapest: Timp, 2004. 31-51.

2. Vallás-meghatározások.

Kendeffy G.–Köpeczky R. *Vallásfogalmak sokfélesége*. Budapest: L'Harmattan–KRE, 2012.
Kendeffy G., Voigt V., Máté-Tóth A. tanulmányai. (Károli Könyvek)
(A felkészüléshez emellett fontos a megfelelő órajegyzetek áttekintése.)

3. Az istenfogalom értelmezési típusai.

Voigt V. *A vallási élmény története – Bevezetés a vallástudományba*. Budapest: Timp, 2004. 166-188.
(A felkészüléshez emellett javasolt a megfelelő órajegyzetek áttekintése.)

2. Izrael vallásai és szent iratai, a zsidó vallás története (Tóra, Tánách).

1. Óizraeli vallás a babiloni fogságig.

Karasszon I. *Az óizraeli vallás*. Budapest: Budapesti Református Teológiai Akadémia, 1994, 9-25: „Él és Baál,” „Jahwe” és 69-92: „Áldozat,” „Ünnepek.” On-line: <http://www.scribd.com/doc/49191086/Karasszon-I-Az-oizraeli-vallas>

2. A zsidó vallás meghatározó iratai: Tóra, Tánách, Misna, Talmud.

Stemberger, G. *A zsidó irodalom története*. Ford. Dobos K. Budapest: Osiris, 2001, I. fejezet, II/A fejezet és III/1-4c fejezetek: 13-46 és 62-80. o.

3. A zsidó vallás története a babiloni fogságtól a VI. századig.

Cohn-Sherbok, L. és D. *A judaizmus rövid története*. Ford. Filipcsei M. Budapest: Akkord, 2001, 1. és 3-5. fejezetek: 9-21 és 36-74. o.

3. Vallás és politikai rendszerek a magyar történelemben.

1. A felvilágosult abszolutizmus egyházpolitikája Magyarországon: Mária Terézia és II. József. Ifj. Barta J. *A 18. század története*. Budapest: Pannonica, 2000. (Intézmények: 106-121.; a Mária Teréziára vonatkozó részek: 132-146., 186-191.; II. József: 146-151.; 191-197.; 205-211.)

2. Egyházak és állam a dualizmus korában: az egyházpolitikai harc.

Gratz G. *A dualizmus kora. Magyarország története 1867-1918*. I. kötet. Budapest: Akadémiai, 1992, 290-312.

3. A keresztény-nemzeti Magyarország.

Balogh M., és Gergely J. *Állam–egyházak–vallásgyakorlás Magyarországon, 1790-2005*. I. kötet. Budapest: História és MTA TTI, 2005, 53-74.

4. Mitológiai és bibliai témák az európai képzőművészetben.

1. Ószövetségi ábrázolások a keresztény tipológiában.

Kerényi K. *Görög mitológia*. Budapest: Gondolat Kiadó, 1977.

Seibert, J., szerk. *A keresztény művészet lexikona*. Budapest: Corvina Kiadó, 1986.

2. Angyali üdvözlés, Mária a kiseddel, *Virgo inter Virgines*, *Mater Dolorosa*, Szent Lukács festi a Madonnát.

Baldock, J. *Nők a Bibliában*. Budapest: Sziget Kiadó, 2007.

Ajánlott: Steinberg, L. *The Sexuality of Christ in Renaissance Art and in Modern Oblivion*. 2nd Edition, Chicago and London: 1996.

3. Jézus életének és passiójának jelenetei, *Vir Dolorum, Maiestas Domini, Salvator Mundi*; férfi szentek–női szentek; szentek mártíromsága.
Belting, H. *Kép és kultusz*. Budapest: Balassi Kiadó, 2000.

II. Vallástörténet szakirány

1. Eszmék és irányzatok az ókeresztény korban.

1. Philón és a II. századi görög apologetika.

Alexandriai Philón: „A világ teremtéséről.” In: Somos R., szerk. *A középső platonizmus*. Budapest: Osiris, 2004, 292-337.

Iusztinosz: „II. apológia.” In: Vanyó L., szerk. *A II. századi görög apologéták*. Budapest: Szent István Társulat, 1984, 120-132.

2. Nüsszai Szt. Gergely antropológiája.

Nüsszai Szt. Gergely: „Az ember teremtéséről”, 14-22. fej.; 27. fej. In: *Az isteni és az emberi természetről. Görög egyházatyák*. Budapest: Atlantisz, 1994, I. 205-230 és 241-244.

3. Kora középkori bizánci misztika: Hitvalló Szent Maximosz.

Hitvalló Maximosz: „Müsztagógia.” In: *Az isteni és emberi természetről*. Budapest: Atlantisz, 1994, II. 267-313.

2. India vallásai: védikus vallás, brahmanizmus, hinduizmus, buddhizmus.

1. Ismertesse a buddhizmus előtti indiai vallástörténet alapvonalait!

Brockington, J. L. *A szent fonál*. Budapest: Generál Press, 2007, 31-149.

2. Milyen újításokat hozott a mahájána-buddhizmus a korai buddhizmushoz képest? Mik a nagy különbségek és mik a hasonlóságok?

Skilton, A. *A buddhizmus rövid története*. Budapest: Corvina, 1997, I. rész: „A buddhizmus Indiában.”

3. A kereszténység kialakulása és korai története. Újszövetség, egyházatyák kora, egyházszakadások, eretnekségek.

1. Az Újszövetség könyveinek kronológiája, létrejöttük és kanonizációjuk története.

Az *Újszövetség* szövege Károli Gáspár fordításában.

Pecsuk O. (szerk.). *Bibliaismereti kézikönyv*. Budapest: Kálvin, 2004, 425-452.

2. Sorolja fel és jellemezze a patrisztikus teológia fő áramának legfontosabb irányzatait és szerzőit!

Chadwick, H.: *A korai egyház*. Budapest: Osiris, 2003, 86-105; 200-221.

3. Az ókeresztény kor legfontosabb zsinatainak és eretnekké minősített irányzatainak felsorolása, jellemzése.

Chadwick, H.: *A korai egyház*. Budapest: Osiris, 1999, 115-140; 172-199.

4. A kereszténység története a korai reformtörekvésektől napjainkig: protestáns egyházak kialakulása, Tridentinum és ellenreformáció, a keresztény egyházak az újkorban és a legújabb korban.

1. A lutheri és kálvini reformáció hatása.

Heussi, K. *Az egyháztörténet kézikönyve*. Budapest: Osiris, 2000, 281-302, 316-322, 302-305, 322-335.

Chadwick, O. *A reformáció*. Budapest: Osiris. 1998.

2. Tridentinum és ellenreformáció.

Heussi, K. *Az egyháztörténet kézikönyve*. Budapest: Osiris, 2000, 341-47, 359-363.

Jedin, H. *A zsinatok története*. Budapest, 1998.

3. Egyházak a totális diktatúrákban: fasizmus, náciizmus, kommunizmus.

Gárdonyi M. *A katolikus egyház története*, Budapest: Jel, 2006, 317-338.

Heussi, K. *Az egyháztörténet kézikönyve*. Budapest: Osiris, 2000, 515-520, 532-546.